

Od Redakcji

Editor's Note

Niniejszy 34 numer czasopisma *Niepełnosprawność. Dyskursy Pedagogiki Specjalnej* jest poświęcony współczesnym obliczom pedagogiki specjalnej. Zajmują nas przede wszystkim perspektywy jej rozwoju w kontekście reprezentowanych paradygmatów, wiodących teorii i aktualnych problemów w kształtowaniu i uprawianiu tej subdyscypliny pedagogiki. Nie ulega wątpliwości, że każdy z prezentowanych poniżej obszarów zajmuje środowisko naukowe pedagogów blisko związanych z akademickim rozwojem pedagogiki specjalnej.

Zawarte w tym numerze artykuły są swoistym potwierdzeniem rozwoju nauk społecznych i zachodzących w nich zmian. Specyfika pomocy osobom z niepełnosprawnością wymaga obecnie coraz większych kompetencji i systemowego spojrzenia, których nie jest się w stanie zapewnić na poziomie dyscypliny ogólnej. Nowym wyzwaniom rehabilitacyjnym, terapeutycznym i społecznym muszą sprostać zarówno osoby bezpośrednio pracujące z osobami z niepełnosprawnością, jak i osoby, które przez swoje działania mają szansę i możliwość na nowo kształtować ich rzeczywistość. W tym sensie pytania o problemy osób z dysfunkcjami wzroku, słuchu i mowy są jak najbardziej aktualne (artykuły Małgorzaty Walkiewicz-Krutak, Heleny Liwo i Agnieszki Hamerlińskiej).

O tym, że współczesna pedagogika specjalna nie oddaliła się zbyt od aktualnych problemów polityki publicznej i kształtowania środowiska osób z niepełnosprawnością, świadczą teksty Sebastiana Mrózka, Agnieszki Fluda-Krokos czy Anny Nowak. Prowadzą one do stawiania istotnych pytań we współczesnej pedagogice specjalnej. Czy obserwujemy wzrost tolerancji dla inności, odmienności w ramach postępującej humanizacji standardów życia społecznego? Czy osoby z niepełnosprawnością mają otwartą drogę we wszystkich sferach funkcjonowania? Czy zachodzą faktyczne, realne przeobrażenia w wartościowaniu losów pojedynczego człowieka?

Późna dorosłość i niepełnosprawność to kategorie, które przykuwają uwagę Katarzyny Białożyt, Agnieszki Żyta oraz – w dwóch tekstach – Kornelii Czerwińskiej i Izabelli Kucharczyk. Autorki ukazują problemy i wyzwania związane z procesa-

mi starzenia się człowieka, z pojawianiem się nowych dysfunkcji, z utratą samodzielności. Zainteresowanie wsparciem seniorów, jakością ich życia wpisuje się w jak najbardziej aktualne nurty myślenia zarówno w Polsce, jak i na arenie międzynarodowej, o człowieku niepełnosprawnym na przestrzeni całego jego życia.

Ten trudny temat dorosłości, także osób z głębszą niepełnosprawnością intelektualną, porusza Beata Cytowska. Ukazuje różnorodność aspektów związanych z doświadczaniem swojej dorosłości przez osoby niepełnosprawne. Wydaje się, że temat ten jest nadal współczesnym wyzwaniem dla polskiej pedagogiki specjalnej. Zadaniem – coraz częściej obecnym w rozważaniach teoretycznych oraz empirycznych – dla tej subdyscypliny jest także zmierzenie się ze zjawiskiem przemocy seksualnej wobec osób z niepełnosprawnością intelektualną, co porusza Marta Jurczyk. Aktualne problemy, które zajmują współczesnych pedagogów specjalnych, bezsprzecznie podążają czy wręcz dorównują tym obecnym w dyskursie międzynarodowym. Świadczą o tym też teksty Beaty Borowskiej-Beszty o reedukacji weteranów z niepełnosprawnością nabytą – urazowym uszkodzeniem mózgu (TBI) czy Joanny Izy Belzyt, w którym prezentuje ona nowatorską koncepcję aplikacji działania terapeutycznego.

Oddając do Państwa rąk kolejny już 34 numer *Niepełnosprawności* mamy nadzieję, że zamieszczone w nim teksty, w których zostały przedstawione różne, współczesne aspekty pedagogiki specjalnej, stać się mogą zacynem do dalszych poszukiwań teoretycznych i empirycznych. Liczymy, że numer ten stanowi swoiste zaproszenie do dzielenia się nimi na łamach kolejnych numerów naszego czasopisma.

Monika Dąbkowska
redaktor tomu